

ČISTÁ ENERGIE
PRO VŠECHNY

NOVÉ USPOŘÁDÁNÍ
TRHU

ENERGETICKÁ
ÚČINNOST

OBNOVITELNÉ
ZDROJE ENERGIE

SPRÁVA A ŘÍZENÍ
ENERGETICKÉ UNIE

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

OBSAH:

| Čistá energie pro všechny Evropany |

ČISTÁ ENERGIE
PRO VŠECHNYNOVÉ USPOŘÁDÁNÍ
TRHUENERGETICKÁ
ÚČINNOSTOBNOVITELNÉ
ZDROJE ENERGIESPRÁVA A ŘÍZENÍ
ENERGETICKÉ UNIE

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Čistá energie pro všechny Evropany – tak označila Evropská komise balíček legislativních návrhů pro nové nastavení trhu. Hned v lednu začnou členské státy jednat o návrhu revize směrnice o energetické účinnosti. Není jisté, kdy začnou jednání k nařízení o systému řízení energetické unie, které má zastřešit evropskou energetickou a klimatickou politiku a nastavit rámec, ve kterém státy budou vzájemně své národní koncepce připomínkovat a koordinovat. Komise věří v prozatímní zmocňovací rámec, který by měl zaručit naplňování legislativních požadavků ještě před jejich přijetím tak, aby státy začaly se svými sousedy a státy, které projevují zájem, projednávat své energetické politiky již během roku 2017 a odevzdaly Komisi integrované klimaticko-energetické plány v lednu 2018. Místopředseda Komise pro energetickou unii Šefčovič si zopakuje cestu po hlavních městech a bude nové nastavení trhu a jeho dopad na ekonomiku a pracovní místa diskutovat s premiéry a ministry financí.

Z našeho pohledu balíček nepřinesl žádnou jistotu ohledně čistého trhu s energiemi. Víťame návrh, aby před zavedením kapacitních mechanismů docházelo k odstranění všech regulatorních distorzí a podmínkou k jejich zavedení byl nedostatek zjištěný v celoevropském hodnocení výrobní přiměřenosti. Novým prvkem je environmentální pravidlo spočívající v limitu 550 g CO₂/kWh pro účast v kapacitních mechanismech. Komise jím začala boj proti uhelným zdrojům, ale paradoxně může zasáhnout i některé spalovací plynové turbíny v EU. Víťame stanovisko Komise požadující pro všechny zdroje rovný přístup na trh, přičemž jsme názoru, že s nárůstem výroby malých zdrojů na úrovni distribuční soustavy by měla být přizpůsobena také pravidla pro jejich zapojení se do trhu. Také odstranění maximálních cenových stropů na velkoobchodním trhu považujeme za krok správným směrem, avšak jako problematické spatřujeme cenové minimum ve výši -2000 eur (a méně), které se vztahuje na všechny trhy, včetně trhu s vyrovnávací energií. Následující stránky věnujeme shrnutí balíčku.

Příjemné čtení, klidné vánoční svátky a vše nejlepší do roku 2017,

Zuzana Krejčířková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Ivo Hlaváč, ředitel divize vnější vztahy a regulace |
Zuzana Krejčířková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Jiří Horák | Michal Jedlička | Jaroslav
Malsa | Daniel Měsíc | Zuzana Mjartanová | Pavel Peňáz |
Tomáš Pírk | Jan Prášil |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Evropská agenda neručí za správnost a úplnost informací. |
Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady a Free-images.com.

Čistá energie pro
všechny EvropanyPrvní reakce
na zimní balíčekČISTÁ ENERGIE
PRO VŠECHNY EVROPANY

Evropská komise dne 30. listopadu 2016 zveřejnila dlouho očekávaný **zimní balíček** pod názvem **Čistá energie pro všechny Evropany**. Tisicistránkový soubor dokumentů je jedním z nejvýznamnějších legislativních návrhů Junckerovy Komise. Jeho cílem je transformace evropského trhu s energií tak, aby jednoho dne byl trh bezbariérový, propojený, založený na obnovitelných zdrojích energie, flexibilní, s plnou účastí na straně poptávky a založený na tržních principech.

Soubor dokumentů, který je pro svoji objemnost nazývaný také „jumbo“ balíček, obsahuje legislativní návrhy, které se týkají nové koncepce trhu s elektřinou, energie z obnovitelných zdrojů, zabezpečení dodávek elektřiny, energetické účinnosti a pravidel správy a řízení pro energetickou unii. Kromě toho Evropská komise navrhuje další směřování v oblasti ekodesignu. Balíček také obsahuje

nelegislativní návrhy, zprávy a iniciativy, mezi které patří strategie pro propojenou a automatizovanou mobilitu, zpráva o cenách energií a nákladech na ně a zpráva o šetření kapacitních mechanismů.

Komisař pro ochranu klimatu a energetiku Miguel Arias Cañete je přesvědčený, že návrhy vytvoří vhodné podmínky pro investory, dají větší možnosti spotřebitelům, zlepší fungování trhů s energiemi a pomohou splnit cíle v oblasti klimatu. Místopředseda Evropské komise Maroš Šefčovič v souvislosti se *zimním balíčkem* hovoří o historické transformaci energetického systému v Evropě. Podle jeho slov „Jde o nejzásadnější změnu od centralizovaného energetického systému, který byl zavedený na našem kontinentu“.

Aktuální soubor legislativních návrhů ve svém celku nabízí obraz trhu s elektřinou, ve kterém obnovitelné zdroje energie jsou již plně konkurenceschopné, nepotřebují podporu a mohou soutěžit s tradičními zdroji energie. Obchodování probíhá častěji než dosud v rámci krátkodobých, vnitrodenních trhů. Nezbytnou součástí trhu s elektřinou je aktiv-

ní zákazník, který na něm v rámci svých prostor a možností aktivně participuje, resp. vyrábí, skladuje a případně prodává vlastní přebytečnou energii z obnovitelných zdrojů. Členské země na základě národních energeticko-klimatických plánů spolupracují na regionální úrovni, a to zejména při úsilí naplňování energeticko-klimatických cílů. Zároveň mohou i do budoucna využívat kapacitní mechanismy, resp. uhelné a plynové elektrárny v pohotovostním režimu, ale jen v případech krajní nutnosti, při zohlednění kapacity v sousedních členských zemích a v mezích limitů emisí CO₂. Těsnější spolupráci členských států i jednotlivých národních regulátorů zaštití Evropská agentura pro spolupráci energetických regulačních úřadů (EU ACER). Ta zajistí dohled nad velkoobchodním trhem s elektřinou, a to včetně zavádění síťových kodexů a posouzení nabídkových zón. A v neposlední řadě Evropská komise navrhuje řešit nedostatek vlastních zdrojů navýšením cíle energetické účinnosti na úrovni EU, a to na 30 % a učinit z něj cíl závazný (oproti již dohodnutému indikativnímu 27 % cíli pro rok 2030).

Čistá energie pro
všechny EvropanyPrvní reakce
na zimní balíček

PRVNÍ REAKCE NA ZIMNÍ BALÍČEK

Nově předložené legislativní a strategické dokumenty budou nyní předmětem diskuse a intenzivního jednání v Radě a v Evropském parlamentu. Místopředseda EK Maroš Šefčovič sice vyslovil názor, že v ideálním případě by projednávání a přijetí nově navrhované legislativy mohlo proběhnout během příštích devíti měsíců. Ale zároveň uznal, že vzhledem k objemu předložených dokumentů je takový časový rámec příliš ambiciózní. Pravděpodobnější termín může být polovina roku 2018.

První **příležitost k debatě** o navrhované reformě trhu s elektřinou měli ministři pro energetiku jednotlivých členských zemí pouhých pět dní po zveřejnění zimního balíčku, a to v pondělí 5. prosince 2016. Mezi nejcitlivější otázky patřil návrh na zrušení regulovaných cen, či míra možných politických zásahů do stanovení ceny elektřiny na trhu. Ministři dále prezentovali názory na navrhovaný limit pro emise CO₂ v podpůrných schématech pro nové elektrárny, problémy některých regionů

v souvislosti s chybějící infrastrukturou, či na návrh navýšení cíle pro energetickou účinnost. Některým členským státům, mezi které patří i Česká republika, se nový návrh EK na stanovení závazného celoevropského cíle snížit do roku 2030 spotřebu energie o 30 % nelíbí. Poukazují na celkovou nákladovou efektivitu takového opatření a na skutečnost, že každé opatření by mělo odrážet konkrétní podmínky v jednotlivých členských státech.

O rozsáhlém souboru návrhů bude nyní dál vyjednávat nastupující maltské předsednictví, které revizi směrnic o energetické účinnosti a energetické náročnosti budov již identifikovalo jako hlavní priority svého šestiměsíčního mandátu. V Evropském parlamentu bude zprávy k jednotlivým legislativním dokumentům projednávat Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE), zatímco ostatní výbory budou vydávat stanoviska. V této fázi už začala jednání ohledně určení zpravodajů.

ČISTÁ ENERGIE
PRO VŠECHNYNOVÉ USPOŘÁDÁNÍ
TRHUENERGETICKÁ
ÚČINNOSTOBNOVITELNÉ
ZDROJE ENERGIESPRÁVA A ŘÍZENÍ
ENERGETICKÉ UNIE

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

Trh a spotřebitel

Nová pravidla pro
velkoobchodní trhPřiměřenost zdrojů a
kapacitní mechanismy

TRH A SPOTŘEBITEL

Mezi klíčové dokumenty zimního balíčku patří **návrh směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou**. Cílem předloženého návrhu je vytvořit podmínky pro integrovaný, flexibilní vnitřní trh, který je založen na přeshraniční spolupráci a je vysoce zákaznický orientovaný. Navrhovaná opatření by měla přispět k lepšímu zapojení obnovitelných zdrojů energie do distribuční a přenosové soustavy, k posílení bezpečnosti dodávek a zajištění dostupných cen energie pro konečné zákazníky.

Nezbytnou součástí nového uspořádání trhu s elektřinou je aktivní zákazník, který v rámci svých možností a prostor vyrábí, spotřebovává, skladuje a případně prodává energii z obnovitelných zdrojů energie. Celý systém by měl být do budoucna pružný a umožnit aktivním zákazníkům prodávat elektřinu do sítě buď samostatně, nebo prostřednictvím agregátora. Návrh také nově zavádí pojem místní energetické komunity, která se může zapojit do místních služeb v souvislosti s vlastní výrobou, uskladněním nebo distribu-

cí elektrické energie. Navrhovaná opatření posilují postavení zákazníka na trhu a zajišťují jeho lepší ochranu s předpokladem, že dobře informovaný zákazník bude snáze řídit svoji spotřebu a regulovat náklady. Mezi nově definované principy patří například právo zákazníka uzavřít smlouvu formou dynamického tarifu nebo možnost bezplatné změny dodavatele ve lhůtě tři týdnů. Výjimkou by měly být pouze smlouvy na dobu určitou, v jejichž rámci zákazník obdrží prokazatelnou výhodu. Co se týká ochrany zranitelných zákazníků, mohou být intervence do ceny silové elektřiny uplatňovány maximálně po dobu pěti let od vstupu nově navrhované směrnice v platnost. Po tomto datu by ochrana měla být zajištěna jiným způsobem než cenovou intervencí.

Evropská komise se dále věnovala posouzení zavádění *chytrých* elektroměrů, tj. systému, který umožňuje nejen měření spotřeby elektřiny, ale který je zároveň schopen vysílat a přijímat data. Mimo jiné pro kontrolní potřeby, a to v intervalu minimálně rovném periodě pro vyrovnání odchylek na národním trhu. Komise ve svém návrhu předkládá dvě varianty. Pokud je v členském státě ekonomické posouzení pro zavádění *chytrých* elektroměrů

pozitivní, proběhne v následujících osmi letech osazení těchto elektroměrů nejméně u 80 % konečných zákazníků. V případě negativního posouzení budou členské státy toto vyhodnocení pravidelně revidovat. Zároveň Komise členským státům ukládá povinnost zajistit v případě zájmu konečného zákazníka jeho nárok na osazení *chytrého* elektroměru, a to za přiměřenou cenu. V rámci požadavku pružnějšího fungování trhu s elektřinou navrhuje Evropská komise úpravu role provozovatelů distribučních soustav (DSOs) a rozšiřuje jejich stávající povinnosti. DSOs se budou muset přizpůsobit decentralizované výrobě, opatřením v souvislosti s energetickou účinností i aktivitám ze strany poptávky, novým trendům přizpůsobit způsob řízení a rozvoj soustavy a zajistit bezpečnost jejího provozu. V souvislosti s dalším rozvojem elektromobility a systémů skladování energie je nezbytné nastavit jasný regulační rámec pro napájecí stanice a baterie. Současný návrh Komise v obou případech předpokládá, že provozovatelem a vlastníkem budou jiné subjekty než DSOs. Distributoři pak budou moci provozovat tato zařízení jen v případě, že ostatní subjekty o to nebudou mít zájem.

ČISTÁ ENERGIE
PRO VŠECHNYNOVÉ USPOŘÁDÁNÍ
TRHUENERGETICKÁ
ÚČINNOSTOBNOVITELNÉ
ZDROJE ENERGIESPRÁVA A ŘÍZENÍ
ENERGETICKÉ UNIE

FAQ

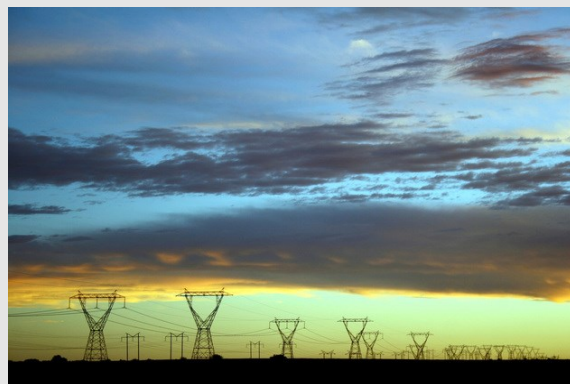
KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

Trh a spotřebitel

Nová pravidla pro
velkoobchodní trhPřiměřenost zdrojů a
kapacitní mechanismyNOVÁ PRAVIDLA PRO
VELKOOBCHODNÍ TRH

Základní pravidla pro velkoobchodní trh s elektřinou nově definuje **návrh nařízení o trhu s elektřinou**. Ve svém návrhu Evropská komise upravuje principy pro cenotvorbu, obchodování na jednotlivých trzích, připojování zdrojů k síti, nastavení nabídkových zón a přeshraniční obchod. Nezbytnou zásadou je rovnost všech zdrojů energie na straně nabídky i poptávky na trhu.

Základním principem tvorby velkoobchodních cen má být střet nabídky a poptávky, a to bez státních intervencí typu cenových stropů, které mají být plošně odstraněny. Evropská komise připouští pouze *price floor*, tj. cenový limit nastavený na mínus 2000 euro nebo méně, a to pro případ, že je tato hodnota předvídatelná pro obchodování v následující den. Tržní cena obchodované elektřiny by tak měla poskytnout pobídku pro investice do flexibilní výroby, dostatečného propojení, aktivizace strany poptávky či skladování energie. Nezbytnou zásadou nového

uspořádání trhu jsou rovné podmínky pro všechny účastníky trhu, včetně výroby, skladování i strany poptávky. Všichni výrobci elektřiny mají mít možnost a s ní spojenou odpovědnost přímo nebo nepřímo prodávat elektřinu, kterou vyrobí. Mají přístup k vyrovnávacímu trhu buď individuálně, nebo prostřednictvím agregátorů. Přičemž vyrovnávací energie a vyrovnávací kapacita mají být nakupovány samostatně. Proces nákupu musí být ve všeobecnosti transparentní při respektování důvěrnosti informací, resp. anonymity, aby nedocházelo k diskriminaci přeshraničních obchodů. Nově jsou upravena pravidla pro denní a vnitrodenní trhy. Management krátkodobých trhů, založených na *market coupling*, provádí společně provozovatelé přenosových soustav (TSOs) a operátoři trhu

s elektřinou (NEMOs). V jejich odpovědnosti je zajistit pro účastníky trhu nediskriminační přístup, maximalizovat příležitosti v rámci přeshraničních obchodů, a to co možná nejblíže *reálnému času* a napříč všemi nabídkovými zónami. Minimální nabídka by měla být v objemu 1 MW nebo méně, aby byly vytvořeny podmínky i pro účast strany poptávky a malých obnovitelných zdrojů. Komise navrhuje od 1. 1. 2025 účtovat odchylky v 15ti minutových intervalech. TSOs mají zároveň povinnost vydávat dlouhodobá přenosová práva, která mohou být přenositelná mezi jednotlivými účastníky trhu. Přičemž operátoři trhu jsou zodpovědní i za forwardové hedgingové produkty, včetně dlouhodobých smluv, které umožní zajištění finančního rizika. Dále návrh Evropské komise předkládá pravidla pro přístup k síti a pro *congestion* management. Nastavení nabídkových zón by mělo odrážet dlouhodobá strukturální *úzká hrdla* v přenosové soustavě a maximalizovat přeshraniční obchodní příležitosti při současném zajištění bezpečnosti dodávek. Pro optimální nastavení nabídkových zón v těsně propojených oblastech by mělo být provedeno posouzení se zapojením zainteresovaných subjektů z dotčených členských zemí.

[ČISTÁ ENERGIE
PRO VŠECHNY](#)[NOVÉ USPOŘÁDÁNÍ
TRHU](#)[ENERGETICKÁ
ÚČINNOST](#)[OBNOVITELNÉ
ZDROJE ENERGIE](#)[SPRÁVA A ŘÍZENÍ
ENERGETICKÉ UNIE](#)[FAQ](#)[KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ](#)[Trh a spotřebitel](#)[Nová pravidla pro
velkoobchodní trh](#)[Přiměřenost zdrojů a
kapacitní mechanismy](#)

PŘIMĚŘENOST ZDROJŮ

A KAPACITNÍ MECHANISMY

Návrh Evropské komise ohledně nařízení o trhu s elektřinou upravuje nově také pravidla pro oblast přiměřenosti zdrojů a pro kapacitní mechanismy. Komise navrhuje akceptovat využívání kapacitních mechanismů v členských zemích EU, ale pouze jako poslední možnost.

Nově navrhovaná legislativa stanovuje jasná pravidla, která musí členské státy respektovat, pokud chtějí podporovat plynové a uhelné elektrárny v pohotovostním režimu. V první řadě musí před případným zavedením takových mechanismů zohlednit kapacitu v sousedních státech. Podmínkou je existence nedostatku kapacity zjištěného v hodnocení přiměřenosti provedeného na úrovni EU. Metodologie i výpočet přiměřenosti podléhá schválení evropské Agentury pro spolupráci energetických regulátorů (ACER). Dalším navrhovaným principem je přeshraniční účast. Kapacitní mechanismy nesmí vytvářet

žádné narušení trhu a limitovat přeshraniční obchod a měly by být otevřené přeshraniční nabídce. Členské země musí vytvořit podmínky pro účast zahraničních kapacit a zároveň nesmí omezovat domácí kapacity v účasti na kapacitních mechanismech jiných členských států. Nově přichází Evropská

komise s návrhem stanovení emisních limitů CO₂. Konkrétně navrhuje, aby do kapacitních trhů nemohly vstupovat nové zdroje s emisí náročností větší než 550 g CO₂/kWh. U stávajících zdrojů by tato podmínka měla začít platit pět let poté, co regulace obsažená v nařízení vstoupí v platnost.

ČISTÁ ENERGIE
PRO VŠECHNYNOVÉ USPOŘÁDÁNÍ
TRHUENERGETICKÁ
ÚČINNOSTOBNOVITELNÉ
ZDROJE ENERGIESPRÁVA A ŘÍZENÍ
ENERGETICKÉ UNIE

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍVyšší ambice pro
energetickou účinnostEnergetická náročnost
budov

VYŠŠÍ AMBICE

PRO ENERGETICKOU ÚČINNOST

Jedním z hlavních pilířů energetické unie je energetická účinnost. Evropská komise na ni v současnosti klade značný důraz a považuje ji za *vlastní zdroj energie*. V rámci zimního balíčku předkládá návrh **revize směrnice o energetické účinnosti** zaměřený na navýšení ambicí. Oproti 27% indikativnímu cíli dohodnutému členskými státy v říjnu 2014 navrhuje závazný cíl úspor energie ve výši 30 % do roku 2030.

Ambiciózním návrhem na navýšení cíle a jeho závaznost tak značně urychluje plnění zadání Evropské rady z října 2014 provést ještě před případným navýšením cíle důkladnou analýzu, která řádně zdůvodní navrhovanou úroveň a prokáže nákladovou efektivnost. Podle Evropské komise je ještě příliš brzy na revizi celé směrnice z roku 2012, a navrhuje upravit pouze ty články, které souvisí s cílem pro energetickou účinnost, měřením spotřeby a fakturováním.

Evropská komise klade důraz na snižování spotřeby primární energie a navrhuje, aby do budoucna členské státy při nastavování cílů energetické účinnosti byly povinny zohlednit zároveň celkovou úroveň konečné i

primární spotřeby. Vzhledem ke skutečnosti, že podle návrhu by toto ustanovení mělo platit už pro cíl do roku 2020, nebylo by jako doposud možné, dosahovat tohoto cíle pouze v konečné spotřebě.

To by ovšem v případě České republiky znamenalo výrazné navýšení reálného cíle pro energetické úspory. Pro následující období by stanovení národních indikativních příspěvků v oblasti energetické účinnosti mělo odpovídat spotřebě EU, která by v roce 2030 neměla být větší než 1321 Mtoe primární energie a 987 Mtoe konečné energie. To znamená, že spotřeba primární energie by měla být snížena o 23 % a spotřeba konečné energie o 17 % ve srovnání s rokem 2005.

Komise zároveň nastavuje i další kritéria pro energetické úspory a navrhuje povinnost pokračovat v každoročním dosahování nových úspor ve výši 1,5 % z ročního prodeje konečným zákazníkům.

Je otázkou, do jaké míry je kumulování jednotlivých nástrojů účelné a efektivní zejména ve vztahu k celkové koncepci energetické politiky.

[ČISTÁ ENERGIE
PRO VŠECHNY](#)[NOVÉ USPOŘÁDÁNÍ
TRHU](#)[ENERGETICKÁ
ÚČINNOST](#)[OBNOVITELNÉ
ZDROJE ENERGIE](#)[SPRÁVA A ŘÍZENÍ
ENERGETICKÉ UNIE](#)[FAQ](#)[KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ](#)[Vyšší ambice pro
energetickou účinnost](#)[Energetická náročnost
budov](#)

ENERGETICKÁ NÁROČNOST BUDOV

V přímé návaznosti na revizi směrnice o energetické účinnosti předkládá Evropská komise i návrhy na další legislativní změny. Zvýšeným ambicím ohledně cíle 2030 v energetické účinnosti podřizuje navržené změny v **revizi směrnice o energetické náročnosti budov**. Hlavní důraz klade především na urychlení renovace stávajícího stavebního fondu zemí EU, kvůli podstatnému zlepšení energetické účinnosti budov.

Právě budovy mají jednoznačně největší spotřebu energie v rámci EU, konkrétně cca 40 % celkové energie EU. Přitom značná část budov je vysoce neefektivní, a proto chce Komise co nejvíce využít jejich potenciál s ohledem na zvýšení celkové energetické účinnosti. Návrh revize je tak primárně zaměřen na dlouhodobou strategii stavebních renovací do roku 2050. Komise si od toho slibuje dodatečné úspory konečné spotřeby energie do roku 2020 ve výši 60 až 80 Mtoe.

Dále věnuje pozornost certifikaci nízkoenergetických budov, zejména v souvislosti s vytápěním a chlazením.

Komise zároveň předkládá požadavky na technické vybavení budov. Zahrnují například ustanovení pro zajištění dostatečné infrastruktury pro dobíjení elektrických vozidel. Konkrétně navrhuje, aby u nových nebytových budov nebo stávajících budov, u nichž bude realizována rozsáhlá rekonstrukce, s více než deseti parkovacími místy, bylo každé desáté parkovací místo vybaveno dobíjecí stanicí. Další změny se týkají i zavedení ICT pro optimalizaci spotřeby energie a kontrolu jejího měření, včetně

poskytování informací o skutečných úsporách v reálném čase. A v neposlední řadě zavádění a využívání místních mikro-systémů pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů na budovách.

Legislativní iniciativa Komise výslovně zmiňuje také otázky související s investicemi. Navrhovaná opatření mají za cíl usnadnit příliv investic do opatření snižujících spotřebu energie v budovách a podpořit využívání veřejných stejně jako soukromých finančních zdrojů. A to s cílem aby revidovaná směrnice mohla podle očekávání skutečně přispívat k dosažení cíle EU pro energetickou účinnost.

ČISTÁ ENERGIE
PRO VŠECHNYNOVÉ USPOŘÁDÁNÍ
TRHUENERGETICKÁ
ÚČINNOSTOBNOVITELNÉ
ZDROJE ENERGIESPRÁVA A ŘÍZENÍ
ENERGETICKÉ UNIE

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍKonkurenceschopné
OZE

KONKURENCESCHOPNÉ OZE

Mezi hlavní politické priority Evropské komise patří ambice Evropské unie stát se světovým lídrem v obnovitelných zdrojích energie. Nedílnou součástí balíčku „Čistá energie pro všechny Evropany“ je proto legislativní **návrh revize směrnice o obnovitelných zdrojích energie (REDII)**. Evropská komise v něm stanoví závazný cíl do roku 2030 na úrovni EU, a to alespoň 27% podíl obnovitelných zdrojů na celkové hrubé spotřebě energie.

Pro naplnění tohoto cíle Komise počítá s příspěvky jednotlivých členských států a navrhuje stanovit jako výchozí bod národní cíle pro rok 2020, resp. jako minimální příspěvek pro rámec roku 2030. Členské státy předloží své závazky ve svých národních klimaticko-energetických plánech. Pro situaci, že by podíl obnovitelných zdrojů energie na úrovni EU nenaplnil trajektorii směrem k závaznému cíli, navrhuje Komise přijmout dodatečná opatření na úrovni členských států. Jako hlavní prioritu v souvislosti

s potenciálem obnovitelných zdrojů energie identifikuje Komise sektory vytápění a chlazení a navrhuje v rámci těchto sektorů od 1. ledna 2021 roční navýšení podílu OZE o minimálně 1 %. Pro splnění tohoto úkolu předkládá několik nástrojů, ze kterých si členské státy vyberou nejpozději do konce roku 2020.

Návrh směrnice doplňuje rámec pro veřejnou podporu pro budování nových zdrojů. Pokud se členské státy rozhodnou podpůrná schémata zavést, musí tak učinit v souladu s tržními principy. Realizace podpory má vycházet z nastavení otevřených, nediskriminačních, soutěžních, transparentních a nákladově efektivních schémat. Nově návrh REDII zavádí možnost využití podpůrných schémat i pro projekty nacházející se v jiném členském státě, a to v podobě otevřených výběrových řízení, spojených výběrových řízení, otevřených certifikačních schémat nebo společných podpůrných schémat. V důsledku tohoto opatření pak bude možné takto financovanou výrobu z obnovitelných zdrojů energie započítat v rámci toho členského státu, který její výstavbu financoval, a to na základě

kooperační dohody. S ohledem na skutečnost, že obnovitelné zdroje energie jsou v současnosti již plně konkurenceschopné, neupravuje již návrh revidované směrnice jejich právo na prioritní přístup do sítě. Tato úprava je nově svěřena revidovanému nařízení o trhu s elektřinou, přičemž právo na přednostní připojení do soustavy zůstává zachováno pouze pro malé zdroje a demonstrační projekty. V souvislosti se zárukou původu, mají členské státy povinnost zajistit vydávání certifikátů původu pro elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů. Platnost těchto certifikátů je nově omezena na kalendářní rok, v němž je jednotka energie z OZE vyrobena. Státy musí zajistit derogaci certifikátů, které nebyly v daném roce zrušeny, a to ve lhůtě do 6 měsíců.

Návrh také nově upravuje organizaci procesu přidělování povolení k výstavbě obnovitelných zdrojů energie. S účinností od 1. ledna 2021 mají členské státy zřídit jednotná kontaktní místa, která budou celý povolovací proces koordinovat. Maximální délka povolovacího řízení by neměla přesáhnout lhůtu tří let u nových zdrojů.

ČISTÁ ENERGIE
PRO VŠECHNYNOVÉ USPOŘÁDÁNÍ
TRHUENERGETICKÁ
ÚČINNOSTOBNOVITELNÉ
ZDROJE ENERGIESPRÁVA A ŘÍZENÍ
ENERGETICKÉ UNIE

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

Systém řízení

Posilování pravomocí
EU ACER

SYSTÉM ŘÍZENÍ

Evropská rada ve svých závěrech z jednání v listopadu 2015 potvrdila, že správa a řízení energetické unie je základním nástrojem pro efektivní a účinné budování energetické unie a dosažení jejich energeticko-klimatických cílů. Členské státy se shodly, že systém řízení by měl být založen na principech společného přístupu a plánování, podávání zpráv o plnění energeticko-klimatických politik a koordinace na evropské, regionální i národní úrovni. S ostatními legislativními návrhy zimního balíčku proto nyní Komise předkládá i **návrh na nařízení o systému správy a řízení energetické unie.**

Hlavním cílem společné správy a řízení energetické unie je vytvořit podmínky pro dosažení klimaticko-energetických cílů na úrovni EU s výhledem do roku 2030. Zatímco členské státy v této souvislosti potřebují flexibilitu při zohlednění specifických národních podmínek, volbě svých vlastních politik a energetického mixu, na evropské úrovni je potřeba zajistit společný postup pozvolného přechodu k jednotnému trhu a nízkouhlíkové ekonomice. S ohledem na tato specifika navrhuje Ko-

mise regulační rámec, ve kterém vymezuje vzájemné odpovědnosti mezi členskými státy a Komisí a konkrétní mechanismy integrovaného plánování, reportování a monitoringu závazků a povinností členských zemí, a to zejména v oblasti energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie, kde nejsou stanovené žádné závazné cíle na národní úrovni. Podle návrhu budou mít členské státy povinnost sestavit návrh národního integrovaného plánu pro energetiku a klima a určit své cíle pro tuto oblast a s tím související případná nutná opatření. Součástí národního plánu by měl být také příspěvek k dosažení závazného cíle na úrovni EU s výhledem na 10 let. Povinnost předložit a notifikovat národní plán by členské země měly plnit už od roku 2019. Fakticky ovšem ještě o rok dříve, protože před dokončením takového plánu mají v ročním předstihu předložit jeho koncept ke konzultacím s Komisí a případně s ostatními státy zejména ze stejného regionu a zpracovat do jeho finální podoby jejich připomínky. Zároveň by měly předkládat každý druhý rok zprávy o dosaženém pokroku a Komise pak na tomto základě posoudí posun celé EU směrem k cíli na rok 2030. Na základě zjištění by Komise měla možnost doporučit členským státům konkrétní opatření ke splnění

národních cílů a v případě potřeby přijmout opatření na úrovni EU, aby se zajistilo dosažení cílů do roku 2030 v oblasti obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti. Což by samozřejmě vedlo k posílení pravomocí Komise. Návrh předpokládá i aplikaci zprávy o využívání příjmů z dražeb při obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů (EU ETS) a vedle unijních také s vytvořením národních registrů v souvislosti s emisemi skleníkových plynů. S cílem zajistit co nejrychleji přímou použitelnost jednotlivých ustanovení, resp. umožnit přípravu národních plánů s dostatečným předstihem, dostal přednost před novou směrnici návrh nařízení. Zároveň aktualizuje požadavky a odstraňuje existující duplicity, celkem jde o více než 50 předpisů pro plánování, reportování i monitorování a navrhuje zavést v této souvislosti e-platformu, opírající se o Evropskou agenturu pro životní prostředí (EEA), Eurostat (ESTAT) a Společné výzkumné středisko (JRC). Podle předpokladů Komise by takové schéma správy energetické unie pomohlo zajistit, že EU a její členské státy dosáhnou svých cílů v oblasti energetiky a klimatických změn. K přezkoumání a vyhodnocení navrženého regulačního rámce by mělo dojít v roce 2026 a pak každých pět let.

ČISTÁ ENERGIE
PRO VŠECHNYNOVÉ USPOŘÁDÁNÍ
TRHUENERGETICKÁ
ÚČINNOSTOBNOVITELNÉ
ZDROJE ENERGIESPRÁVA A ŘÍZENÍ
ENERGETICKÉ UNIE

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

Systém řízení

Posilování pravomocí
EU ACER

POSILOVÁNÍ PRAVOMOCÍ EU ACER

S cílem zajistit těsnější spolupráci členských států a regulátorů na úrovni EU, a to zejména v souvislosti se zajištěním bezpečnosti dodávek a posílením role aktivního zákazníka předkládá Evropská komise v rámci zimního balíčku také **návrh změny nařízení o ustanovení evropské Agentury pro spolupráci energetických regulátorů (EU ACER).**

Evropská komise navrhuje postupně posilovat roli Agentury a její pravomoci. Pravidla pro fungování Agentury jsou v zásadě navržena v souladu s obecnými principy pro evropské decentralizované agentury dohodnuté mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí ve „Společném přístupu“. Nicméně v této fázi Komise doporučuje částečnou odchylku od těchto pravidel, což se týká především zachování řídicí struktury, konkrétně Rady regulátorů a Administrativní rady. Komise je názoru, že současné uspořádání Rady regulátorů zajišťuje činnost národních regulátorů bez přímého vlivu ze strany evropských institucí nebo členských států. Do budoucna však

předpokládá plný soulad s pravidly pro decentralizované agentury. A proto bude fungování Agentury monitorovat a situaci znovu vyhodnotit v roce 2021.

Speciální pozornost věnuje Komise rozhodování na regionální úrovni, jinými slovy rozhodování, které se týká limitovaného počtu národních regulátorů. Navrhuje, aby v dané záležitosti nejdříve ředitel ACER vyhodnotil, zda má skutečně regionální relevanci. Samotné rozhodnutí by pak mělo proběhnout v Radě regulátorů s případnou podporou regionální podskupiny, která bude tvořena národními regulátory z dotčeného regionu. Pro snadnější přijímání rozhodnutí na evropské, resp. regionální úrovni Komise navrhuje, aby roz-

hodnutí Rady regulátorů i regionálních podskupin byla přijímaná prostou většinou přítomných.

V rámci postupného posilování pravomocí Agentury Evropská komise nově zavádí její dohled nad subjekty na úrovni EU, včetně monitoringu činnosti operátorů trhu s elektřinou (NEMOs), monitoringu a analýzy činnosti Regionálních operačních center (ROCs) a koordinace národních regulačních úřadů. Agentura by v této souvislosti měla být odpovědná za hodnocení činnosti těchto subjektů a doporučení evropským institucím. Podle předloženého návrhu by Agentura měla také provádět dohled nad velkoobchodním trhem a rozhodovat regulační záležitosti přeshraničního významu. Posíleny by měly být zejména její rozhodovací pravomoci ohledně zavádění síťových kodexů a posouzení nabídkových zón. Dále by do její kompetence mělo spadat schvalování metodologie a výpočtů hodnocení přiměřenosti zdrojů i schvalování návrhů na technické specifikace pro přeshraniční účast v kapacitních mechanismech. Její role by měla být nezastupitelná i při koordinaci národních postupů v souvislosti s havarijní připraveností.

ČISTÁ ENERGIE
PRO VŠECHNYNOVÉ USPOŘÁDÁNÍ
TRHUENERGETICKÁ
ÚČINNOSTOBNOVITELNÉ
ZDROJE ENERGIESPRÁVA A ŘÍZENÍ
ENERGETICKÉ UNIE

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍNařízení o správě
energetické unie

NAŘÍZENÍ O SPRÁVĚ ENERGETICKÉ UNIE

Součástí legislativního balíčku Evropské unie s názvem Čistá energie pro všechny, představeném posledního listopadového dne tohoto roku, bylo i nařízení týkající se správy energetické unie. Tento legislativní akt je námětem dnešního vydání rubriky FAQ.

Proč je nutné přijmout nové legislativní návrhy týkající se správy energetické unie?

Dosažení ambiciózních cílů vytčených v aktuálně nejdůležitější energetické iniciativě EU, již je komplexní změna přístupu k evropské energetice známá pod názvem Energetická unie, je možné pouze pomocí souboru koherentních a koordinovaných akcí, a to jak na evropské, tak i národní úrovni. Rozmanitost a široký záběr takových opatření vyžaduje robustní správu resp. řízení unie. Jednotlivé politiky a opatření na jakémkoliv stupni musí být podle předkladatele – Evropské komise - dostatečně účinné, promyšlené,

komplementární a také ambiciózní. Pět dimenzí Energetické unie (bezpečnost, vnitřní energetický trh, energetická účinnost, dekarbonizace a výzkum, inovace a konkurenceschopnost) bylo poprvé vytyčeno v říjnu roku 2014. Návrh nařízení vytváří legislativní oporu pro vznik a fungování správy tohoto komplexu politik a opatření a bude následován akty nelegislativními.

Jaké jsou hlavní cíle nařízení?

Nařízení má dva zásadní cíle. Za prvé zjednodušit a sjednotit celou řadu již existujících povinností členských států týkajících se pravidelného předkládání plánů, podávání hlášení a monitorování situace v oblasti energetiky a klimatu. Zároveň synchronizuje některá hlá-

šení se závazky přijatými v rámci Pařížské dohody z roku 2015. Druhým cílem nařízení je definovat způsoby spolupráce členských států s institucemi EU v zájmu splnění klimatických a energetických cílů EU k roku 2030 i v dalším období. V této části je několik významných ustanovení posilujících postavení Komise vůči členským státům.

Jak návrh přispěje ke splnění cílů energetické unie?

Návrh v první řadě definuje požadavky pro integrované národní energetické a klimatické plány a efektivní postupy k jejich naplnění. Díky tomu by měla být zajištěna dostatečná ambicióznost a koherence pro naplnění cílů energetické unie již na národní úrovni. Členským státům má být zároveň ponechána dostatečná flexibilita při tvorbě plánů, umožňující zohlednit národní specifika a preference. Návrhy těchto plánů poslouží jako základ pro první vyhodnocení a z něho vzniklá doporučení ze strany Komise, která jednotlivým státům posléze poskytne jak v oblasti politik či opatření na národní úrovni, tak v oblasti přeshraničních dopadů těchto návrhů.

ČISTÁ ENERGIE
PRO VŠECHNYNOVÉ USPOŘÁDÁNÍ
TRHUENERGETICKÁ
ÚČINNOSTOBNOVITELNÉ
ZDROJE ENERGIESPRÁVA A ŘÍZENÍ
ENERGETICKÉ UNIE

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍNařízení o správě
energetické unie***Co by měly konkrétně obsahovat jednotlivé národní plány? Jak se do jejich tvorby zapojí Evropská komise?***

Každý členský stát k 1. lednu 2019 a poté každých 10 let notifikuje u Komise svůj integrovaný národní energetický a klimatický plán. Ten bude obsahovat popis národních cílů ve všech pěti dimenzích energetické unie. První návrh plánů předloží členské státy Komisi k 1. lednu 2018 a následně proběhnou konzultace, v rámci nichž Komise předloží svá doporučení. S odvoláním na Aarhuskou úmluvu se předpokládá, že veřejnost bude při tvorbě národních plánů hrát konzultační roli a Komisi bude sdělen souhrn názorů vzešlých z konzultací. Komise bude dokonce vyžadovat každých deset let (počínaje 1. lednem 2020) od členských států popis jejich dlouhodobé strategie na budoucích 50 let v zájmu plnění povinností vyplývajících z Pařížské dohody. První národní plány, pokrývající období let 2021 – 2030 by měly být zaměřeny zejména na zajištění cílů v oblastech redukce emisí skleníkových plynů, obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti a propojení sítí s elektrickou energií. Významnou skutečností je, že jednotlivé

členské státy se budou moci vyjadřovat k ostatním návrhům ještě před jejich finalizací. To napomůže posílit přeshraniční synergie a odstranit nekonzistence a případné vzájemné negativní dopady. Komise navíc členským státům poskytne konzultace a doporučení v rámci dialogu, jenž v této oblasti hodlá rozvinout. Hlavní role ovšem zůstane jednotlivým národním státům tak, aby mohly vypracovat flexibilní návrhy, vycházejících z jejich národních specifik. Národní plány musí být dlouhodobé a stabilní. Aktualizovány mohou být pouze jednou v daném desetiletém období. První aktualizace úvodních plánů bude moci proběhnout až v roce 2024.

Jakou má Komise díky nařízení možnost ovlivnit plnění cílů klimaticko-energetické politiky?

Pokud Komise zjistí, že některý členský stát neplní příslušné cíle, je na základě nařízení oprávněna vydat určitá doporučení tomuto státu. V případě neplnění cíle podílu OZE může Komise dokonce vymáhat finanční příspěvek do finanční platformy spravované Komisí k financování projektů OZE.

Jaké jsou další potenciální přínosy vzniku správy energetické unie?

Nařízení by mělo v první řadě výrazně snížit administrativní náklady jak členským státům, tak Evropské komisi a dalším orgánům Evropské unie. V současnosti jsou nároky na plánování rozptýleny do velkého množství oddělených legislativních aktů, přijímaných v rozpětí mnoha let s odlišnými požadavky, často vzájemně nepřilíhajícími. Řada z nich navíc zohledňuje cíle vztažené k horizontu roku 2020 a rovněž logicky nejsou synchronizovány se závazky přijatými v Pařížské klimatické dohodě. Návrh tuto rozdrobenou legislativní síť konsoliduje a nahrazuje různorodé plány jedním zastřešujícím.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

Události z energetiky

5.-7. LEDNA 2017

hostí havajské Honolulu mezinárodní konferenci zaměřenou na udržitelnost, energetiku a životní prostředí s názvem IICSEEHAWAII 2017.

Více informací »

11.-12. LEDNA 2017

se ve vietnamské Hanoji uskuteční akce s názvem Asian Nuclear Power Briefing. Jak z názvu vyplývá, hlavním zaměřením konference je oblast asijské jaderné energetiky a všech jejích aspektů.

Více informací »

16.-19. LEDNA 2017

hostí Abú Zabí 10. ročník mezinárodního energetického veletrhu a konference s názvem World Future Energy Summit 2017. Své výrobky a služby představí okolo 600 společností ze 32 zemí světa a v rámci konference vystoupí na 125 energetických expertů napříč celým světem.

Více informací »

18.-19. LEDNA 2017

se v bruselském hotelu Crowne Plaza uskuteční setkání zájemců o investice a financování projektů na zvýšení energetické účinnosti s názvem Energy Efficiency Finance Market Place. V rámci akce proběhne jednak zastřešující plenární diskuse a jednak na 24 dílčích jednání.

Více informací »

22.-24. LEDNA 2017

hostí thajský Bangkok mezinárodní odbornou energetickou konferenci s názvem ICEES 2017. Mezi účastníky akce je řada špičkových odborníků z mnoha zemí světa.

Více informací »

23. LEDNA 2017

se v Londýně uskuteční mezinárodní konference s názvem Middle East and North Africa Energy 2017. Zájemci o energetiku, politický vývoj a investiční příležitosti v atraktivním regionu Středního východu a severní Afriky se mohou této konference zúčastnit v budově Chatham House.

Více informací »

